

SVOBODNA SLOVENIJA

ANO (LETO) XXV. (19)

No. (Štev.) 7

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

17. februarja 1966

Bodimo prijatelji lastnih otrok in svojega naroda!

Krivično bi bilo trditi, da slovenska demokratska izseljenska skupnost v svetu ne stori po svojih močeh vsega za ohranitev slovenskih narodnih in verskih tradicij. Po vseh delih sveta, kjer so se po drugi svetovni vojni naselili demokratski slovenski izseljenci v večjih skupinah, imajo svoje organizacije, društva, kulturne ustanove, izdajajo liste, revije, prirejajo sestanke, gledališke igre, koncerte in umetniške razstave. Z veliko ljubeznijo pa zlasti negujejo slovenske šolske tečaje.

Ti so nastali najprej v Buenos Airesu. Že v prvih letih po prihodu demokratskih slovenskih emigrantov v to deželo. Pobudo zanje je dalo tedanje Društvo Slovencev. Sedaj jih je 13. Raztreseni so po vseh večjih slovenskih naseljih v mestih Vel. Buenos Airesa. V šolskem letu 1965/66 jih je obiskovalo 680 slovenskih otrok.

Poleg slovenskih šolskih tečajev za šoloobvezno slovensko mladino v Buenos Airesu so taki tečaji še v Miramarju, Barilochah in Mendozi. Srednješolska mladina v Buenos Airesu ima pa že več let dragoceno priložnost, da si znanje o slovenskem jeziku, literaturi, zgodovini in zemljepisu spopolnjuje in razširja v srednješolskem tečaju.

Tako je v Argentini. Poročila iz Kanade, ZDA in Avstralije nam pa enako govore o uspešnem delovanju slovenskih šolskih tečajev ter raznih kulturnih ustanov tudi po teh državah. Lep dokaz, da izseljena Slovenija živi in da noče umreti.

V Argentini in po ostalih državah južne zemeljske poloble imamo sedaj še šolske počitnice. Toda bližajo se že koncu, ker je šolska oblast že napovedala začetek novega šolskega leta za prve dni marca in to v vseh osnovnih, srednjih in visokih šolah. Isto je storilo tudi vodstvo slovenskih šolskih tečajev. Dne 6. marca bo začetna šolska maša v Slovenski kapeji za vseh 13 šolskih tečajev. In nato se bo začelo novo šolsko leto.

Slovenska organizirana izseljenska skupnost je storila svoje. Poskrbela je, da bodo slovenski šolski tečaji lahko nemoteno delovali naprej. Sedaj je vrsta na starših, da tudi oni store svoje, da izpolnijo svojo narodno dolžnost in prijavijo svoje otroke v te tečaje, da jim bodo na ta način zagotovili vzgojo v narodnem in verskem duhu.

S tem, da starši svojega otroka prijavijo v slovenski šolski tečaj, pa še niso izpolnili vsem svoje naloge. Otroka je treba še naprej stalno spremljati v njegovem duševnem in telesnem razvoju, sodelovati z vodstvom šole, s krajevnimi šolskimi tečaji, se zanimati, kako otrok v šoli napreduje in se udeleževati prireditev, ki jih prirejajo šolski tečaji. S svojo udeležbo na prireditvah, na katerih nastopajo njihovi lastni otroci, jim bodo dali samo novo vzpodbudo, da bodo še raje negovali petje slovenskih pesmi ter še raje nastopali v veselje in srečo vseh z deklamacijami, recitacijami in rajalnimi točkami.

Starši pa nimajo le dolžnosti otroku zagotoviti najosnovnejšo vzgojo v osnovnih šolah, ampak jih je treba pripraviti tudi za življenje. To pripravo pa nudijo srednje in njim enake strokovne šole. Kdor pa čuti veselje do poklicev, ki zahtevajo vseučiliško izobrazbo, je tudi treba storiti vse, da slovenska mladina v svetu do take izobrazbe lahko pride. Kajti velik greh nad slovenskim narodom bi zagrešili tako starši, kakor tudi slovenska izseljenska skupnost, če bi zanemarili svoje mladino in ji ne omogočili vsestranske izobrazbe, da se lahko uveljavi v svetu, zlasti tiste, katere je Bog obdaril še s posebnimi talenti. V tem pogledu je pred vojno v domovini Slovensko katoliško akademsko starešinstvo razvijalo hvalevredno delavnost, ko je zbiralo in zagotavljalo sredstva za podpiranje ti-

Kulturna svoboda na zatožni klopi v Moskvi

Sovjetski režim je po 49 letih terorja znova dokazal, da stoji na trhljih nogah, da je slaboten, kakor malokateri diktatorski režim. Sedaj se je zbal dveh pisateljev, Andreja Sinyavskega in Julija Daniela, ju aretirati, vrget v ječo in privlekel pred svoje plačane ali ustrahovane sodnike, da so izrekli sodbo, kakršno je režim hotel: ječa in prisilno delo v Sibiriji.

Andrej Sinyavsky in Julij Daniel sta bila proglašena za kriva in obsojena, ker sta na svobodni Zahod pod psevdonimi pošiljala svoje stvaritve, v katerih sta, kakor je trdila obtožnica, „sramotila sovjetsko državo in socialni sistem, ki vlada v deželi.“ Dalje sta bila obtožena, da sta kriva, da so njuna dela na Zahodu „na široko uporabljali v ideološkem boju proti Sovjetski zvezi.“

Partiji prodani sodniki so se oklenili v obsodbi obeh pisateljev člena 70 sovjetskega kazenskega zakonika, po katerem „propaganda z namenom izpodkopavanja in slabitve sovjetske oblasti ali pripravljanje državi nevarnih zločinov, širjenje, z istim namenom, zločinskih laži o sovjetski državi in socialnem sistemu, kakor tudi širjenje, priprava ali že sama posest literature, z istim namenom, predstavljajo zločin, kaznjiv z do sedem let ječe.“

Sovjetska agencija Tass je slavno-stno razglasila, da bo proces javen, toda v dvoranah ni bil poleg maloštevilne, naprej izbrane partijske publike in sovjetskih časnikarjev, nihče pripuščen. Dva dopisnika zahodnih agencij, ki sta se prithotapila do vrat sodne dvorane, je policija zasačila, ju vrгла na cesto in sta dobila ukaz o takojšnjem odhodu iz ZSSR. Tass je objavila, da sov-

jetsko časopisje „nepriistransko in natančno“ poroča o procesu in izjavlja obtožencev in da ta poročila zadostujejo za ves svet.

Obtožena sta, kakor je bilo pričakovati, „priznala“ svojo „krivdo“. Ko je Sinyavsky izjavil, kakor je poročala sovjetska agencija Tass, da „ruski narod potrebuje duhovne zaščite“ in da je zato pošiljal svoja dela na Zahod, je „publika bušnila v smeh“. Obtožencema zaradi mučenj in groženj, ki sta jih preživela v preiskovalnem zaporu od lanskega oktobra dalje, ni kazalo drugega, kakor da sta klonila pred krivičnimi sodniki in nahujskano partijsko publiko. Tako za prebivalstvo v ZSSR kakor za Zahod je bil proces občajna komunistična farsa, kar dobro ve tudi sovjetska in vse ostale partije, med njimi tudi jugoslovanska. Ta je nedavno uprizorila podobno sodno komedijo z zadarskim vseučiliškim profesorjem Mihajlom Mihajlovim.

Ni prvič, da se je to zgodilo in tudi ni zadnjikrat, dokler in kjer vlada komunistični režim. Položaj intelektualca in umetnika v ZSSR ali Titovi Jugoslaviji je neznosen, ne toliko zaradi estetskih razlogov, ki skoraj ne štejejo, temveč zaradi političnih razlogov, ki so počelo vsega dogajanja. Mnogi intelektualci in kulturniki v ZSSR, prav tako v Titovi Jugoslaviji, niso zahodnega mišljenja. Toda so uporniki proti obstoječemu sistemu in že zato ožigani od partije za zahodnjake.

Takih ljudi je tako v ZSSR kakor v Titovi Jugoslaviji vedno več in takih „krivcev“ bo vedno več pred sovjetskimi in jugoslovanskimi partijskimi sodišči. Samo želimo si čim več takih „zločincev“!

Latinsko-ameriška fronta proti komunizmu

Zaradi revolucionarnih sklepov Trikontinentalne komunistične konference v Havani na Kubi, so se države Latinske Amerike na pobudo Uruguaya in Peruja strnile v protirevolucionarno fronto in poslale Združenim narodom preko svoje obrambne Medameriške organizacije sporočilo, da se smatrajo ogrožene od komunističnega sovražnika ter zlasti od direktnega vmešavanja komunističnih držav v svoje notranje zadeve.

Latinskoameriške države so posebej obtožile Sovjetsko zvezo, da je stavila vsa svoja sredstva na razpolago komunističnim partijam in njihovim gverilskim oddelkom v Latinski Ameriki, da bi tako čim hitreje in čim uspešneje izvedle državne udare in vzpostavile komunistične režime v posameznih južnoameriških državah.

Spomenico Združenim narodom so podpisale vse članice Medameriške obrambne organizacije, razen Mehike.

Uruguayska vlada je posebej obdolžila Sovjetsko zvezo, da je preko svojega poslaništva v Montevideo, ki šteje 100 članov, podpirala delavske izgrede in stavke v Uruguayu in zahtevala, da mora pojasniti izjave sovjetskega delegata na Trikontinentalni konferenci v Havani, v katerih je obljubil v imenu sovjetske vlade pomoč komunističnim prevratniškim gibanjem v Latinski Ameriki. Uruguayska delavska organizacija je hitro pokazala svoj komunistični obraz, ko je zagrozila uruguayski vladi, da bo uprizorila nadaljnje stavke in izgrede, če bo Uruguay prekinil diplomatske stike z Moskvo.

stih akademikov, ki sami niso imeli zadosti sredstev za vseučiliški študij. V izseljenstvu ima Slovensko katoliško akademsko starešinstvo prav v podpiranju slovenske vseučiliške mladine še hvaležnejše področje za svoje delovanje in tudi njegova odgovornost prav v tem pogledu je mnogo večja, kot je pa bila predvojnega SKAS-a v domovini.

Začetek novega šolskega leta nas tako vse opozarja na naloge, ki jih imamo do slovenskega naroda. Če ga hočemo ohraniti zdravega, narodno za-

Uruguayska vlada namreč proučuje ta korak. Najmanj, kar namerava pa je, zahtevati od Moskve, da zniža število osebja svojega poslaništva v Montevideu na 7 oseb, kolikor jih šteje uruguaysko poslaništvo v Moskvi.

Medtem je uruguayska vlada izgnala iz države severnokorejsko „trgovsko“ delegacijo. Ta delegacija se je mudila v Uruguayu že sedem mesecev, pa ves ta čas ni sklenila nobene trgovske pogodbe ne z državo ne z zasebnimi podjetji.

Argentina in Uruguay sta se dogovorila o nadaljnjih skupnih akcijah proti izvedbi revolucionarnih sklepov komunistične Trikontinentalne konference v Havani.

Castro je s svoje strani sprožil protiofenzivo proti stitnitvi latinskoameriških držav in bil tako izzivalen, da je poslal U Thantu, glavnemu tajniku OZN, pismo, v katerem mu sporoča, da se Kuba v vsem strinja s sklepi Trikontinentalne konference in da jih bo tudi izvajala v vsej polnosti. V pismu Castro trdijo, da so vse latinskoameriške države severnoameriške „kolonije“ in da se ZDA direktno vmešava v notranje zadeve vseh latinskoameriških držav.

Kot prvo državo, ki si jo je svetovni komunizem na zahodni polobli po Trikontinentalni konferenci izbral za svojo žrtev, kaže, da je Santo Domingo, kjer so se začeli ponavljati krvavi izgrede v glavnem mestu. V zadnjih dneh je bilo nobitih v demonstracijah nad 20 izrednikov in policije, veliko število ljudi pa ranjenih. Komunistični

vednega in versko trdnega, je glavna skrb tako slovenskih staršev, kakor vse slovenske izseljenske skupnosti, da ohranimo svojo mladino slovensko. Če te ne bomo vzgojili v narodnem in verskem duhu in če ji ne bomo preskrbeli in zagotovili potrebne splošne in strokovne izobrazbe, nas bo zgodovina obsodila, da smo bili sebični, ker v najusodnejši dobi slovenskega naroda, ko ga komunizem v domovini načrtno uničuje in zatira njegovo naravno rast, nismo izpolnili svoje dolžnosti.

agenti se trudijo zanetiti državljansko vojno v tej otoški državi v Karibskem morju.

V Venezueli pa je znana komunistična gverilška „Osobodilna fronta“ baje objavila, da je „pripravljena prenehati z gverilo, če bodo oblasti dovolile svoboden odhod gverilskim vodite-

ljem iz države, ostale gverilce pa pustila na svobodi ter izpustila iz zaporov tudi vse politične pripornike.“ Venezuelška komunistična partija je tako začela izvajati novo taktiko, ker je ugotovila, da ji državljanske vojne z direktno gverilo ni bilo mogoče zanetiti v državi.

HUMPHREY POTUJE PO DALJNEM VZHODU

Po svoji vrnitvi iz Honoluluja v ZDA je Johnson odposlal na potovanje po državah Daljnega Vzhoda ameriškega podpredsednika Humphreya. Ta je odletel z letalom najprej v Saigon, kjer je potrdil Johnsonovo stališče, da se ZDA ne bodo umaknile iz Južnega Vietnama, dokler tej azijski državi ne bo zagotovljen miren in nemoten svoboden razvoj.

Iz Saigona se je Humphrey podal v Laos, v Tailandijo, nato pa je imel v načrtu še obisk v Indiji, Pakistanu, Avstraliji, Koreji in na Japonskem.

Iz Hanoja je komunistični diktator Severnega Vietnama Ho Či Minh izvedel protiofenzivo proti Johnsonovi mirnovni ofenzivi in razposlal svoja pisma skoro vsem državam sveta, med njimi tudi Argentini. V pismih, ki so skoro vsa enake vsebine, Ho Či Minh poudarja, da je Severni Vietnam pripravljen razpravljati o miru, toda pod po-

gojem, da severnoameriški oddelki prej odidejo z Južnega Vietnama. Ta pogoj je seveda za ZDA nesprejemljiv.

Ameriško letalstvo nadaljuje z bombardiranjem vojaških objektov v Sev. Vietnamu. Mnogi vojaški strokovnjaki zahtevajo bombardiranje industrijskega področja okoli Hanoja in pristanišča Hajfong, v prepričanju, da se v konflikt rdeča Kitajska ne bo zapletla.

Tako je ameriški general Maxwell Taylor izjavil, da je ameriška vojska končno prevzela iniciativo v vietnamski vojni in da bo v bližnji bodočnosti prepejanih v Vietnam še več ameriških vojakov. Meni pa, da ne bo prišlo do velikih vojaških operacij, podobnih onim iz druge svetovne vojne. Taylor je tudi izjavil, da ne kaže, da bi bila invazija Severnega Vietnama potrebna in da je zelo malo izgledov, da bo prišlo do vojaškega spopada med rdečo Kitajsko in ZDA.

Korak k zahodnoevropski politični skupnosti

De Gaulle in Erhard, ki sta se sestala na dvodnevno konferenco v Parizu pretekli teden, sta se dogovorila, da bosta Francija in Zahodna Nemčija dali nov sunek načrtu o tesnejšem političnem sodelovanju Zahodne Evrope.

Odnosi med Francijo in Zahodno Nemčijo so se po tej konferenci močno izboljšali, zlasti, ker je De Gaulle po nedavnih volitvah v Franciji ugotovil, da zaradi svoje nejasne zunanje politike izgublja zaupanje volilcev, ter je začel znova poudarjati nujnost francoske gospodarske in politične povezave z ostalo Zahodno Evropo.

De Gaulle in Erhard sta se sestala na podlagi francosko-nemške pogodbe

iz leta 1963 o sodelovanju med obema državama, ki jo je za Nemčijo podpisal še Adenauer. Najvažnejši sklep na nedavnem sestanku obeh predsednikov je bil ta, da morajo članice Skupnega evropskega trga takoj začeti razgovore o političnem sodelovanju.

Skupni evropski trg, ki je bil zaradi sedemmesečnega francoskega bojkotiranja močno prizadet, je tudi spet začel normalno delovati, ker je De Gaulle pustil v svojem izključnem stališču do ostalih članic. Prav tako je De Gaulle pristal na to, da se povabi Anglijo v članstvo v SET. Menijo, da bo Anglija lahko postala polnopravna članica SET-a že za tri ali štiri leta.

I Z T E D N A V T E D E N

V Brazilu je 200 poslancev in senatorjev podpisalo izjavo, s katero odločno obsojajo delo sedanje vlade maršala Humberta Castela Branca. Zlasti nastopajo stroti zadnji ustavni odredbi o načinu volitve predsednika republike ter guvernerjev. Pravijo, da državni kongres ne more nadomestiti volje ljudstva, ki po zatrevanju omenjenih poslancev in senatorjev lahko pride do pravega izraza samo v svobodnih in neposrednih volitvah.

Čilenska in argentinska Centralna banka sta podpisali dogovor o podeljevanju kratkoročnih kreditov za financiranje trgovskega prometa med obema državama. Listi ta sporazum označujejo za prvi korak k gospodarski integraciji Latinske Amerike.

V Venezueli je Castrova sestra Ivanka izjavila, da je njen brat Fidel Castro, sedanji komunistični diktator na Kubi, samo žalostna moskovska lutka. Njegov zadnji izpad proti komunistični Kitajski pa označuje za del borbe med Pekinom in Moskvo za vodstvo komunistične revolucionarne delavnosti na ameriški polobli.

Na povabilo kubanskega komunističnega diktatorja Fidela Castroja je prišlo na obisk v Kubo 10 članov čilskega državnega kongresa. Ker je Castro v pismu glavnemu tajniku Združenih narodov U Thantu tudi čile označil za „žalostnega ameriškega lakaja“, se je 7 čilskih poslancev in senatorjev odločilo, da bo v znak protesta takoj zapustilo Kubo. To je tudi storilo ter jim je moral kubanska vlada na njihovo zahtevo dati na razpolago takoj letalo, da so zapustili Kubo.

V Belgiji je izbruhnila nevarna politična kriza. Povzročili so jo socialisti, ker na zahtevo Zdravniškega društva

niso hoteli pristati tudi na majhne pristojbine zdravnikom za njihove storitve v zdravniških ustanovah, ki so jih zgradile socialistične socialne ustanove. Zaradi odklonilnega stališča so zdravniki v Belgiji zagrozili s splošno stavko. Ker socialisti na zahteve zdravnikov niso pristali, predstavniki katoliške stranke so pa njihove zahteve sprejeli, se je razbila koalicijska katoličanov in socialistov ter je predsednik vlade Pierre Harmel odstopil. Zaradi politične krize je belgijski kralj Balduin prekinil svoj obisk pri danski kraljevski družini v Kopenhagenu ter se vrnil v Bruselj.

Papež Pavel VI. je pozval svet naj priskoči na pomoč Indiji z živili, da ne bi v več njenih državah, zlasti v Kerali, izbruhnila lakota. Veliko držav se je papeževi prošnji odzvalo ter je v Indijo že poslalo velike količine živil. Vsem tem se je papež javno zahvalil v nedeljskem govoru vernikom na Petrovem trgu.

Papež Pavel VI. je napovedal preosnovno komisije za preučevanje problema kontroliranja rojstev. Komisija za preučevanje tega vprašanja je bila imenovana leta 1964. V njej je 57 teologov, zdravnikov, sociologov in drugih strokovnjakov.

Italijanski predsednik dr. Saragat je po posvetu z biv. predsedniki republike, vlad, parlamenta in senata ter političnih strank, znova naprosil Alda Mora, naj poizkusi sestaviti novo italijansko vlado ter zaključiti sedanjo politično krizo. Za Mora so se ponovno izjavile vse stranke, ki so sestavljale koalicijsko vlado sredine in leve, zlasti Ne-nniji socialisti. Ti so pa tudi opozorili, da bodo zahtevali razpust parlamenta in razpis novih volitev, če dosedanje koalicijske vlade ne bi bilo mogoče obnoviti.

Poravnajte zaostalo naročnino Svobodne Slovenije

SLOVENSKA TRAGEDIJA NA TRONADORJU

O njej smo obširno poročali v Svob. Sloveniji v številkah 4 in 5 z dne 27. januarja in 3. februarja t. l. Povedali smo, da sta slovenska akademika iz Buenos Airesa, Tomaž Kralj in Božo Vivod dne 17. januarja odšla iz Jermanove restavracije pod Tronadorjem po Clerchovem grebenu na Tronador, odkoder se pa nista več vrnila. Da sta bila na vrhu, je pozneje ugotovila slovenska iskalna odprava, ki je na argentinskem tronadorskem vrhu našla njuna podpisa. Od tedaj naprej so slovenski planinci storili vse, da bi ju našli. Vse ledeniško področje, za katerega so sklepali, da bi se mogla na njem ponesrečiti, so preiskali. Tudi z letalom so ga premetrili, pa so do danes ostali vsi naporji zaman.

Tajno tragedije, ki se je na Tronadorju odigrala 18. januarja 1966, so skušali v zadnjem času odkriti še odlični bariloški gorniki Meiling, Jerman in Sifuentes, pa se jim to ni posrečilo predvsem zaradi snega, ki je sedaj na novo zapadel.

Trupel Tomaža Kralja in Boža Vivoda do sedaj še ni bilo mogoče najti. Argentinski planinski svet ju je sprejel, kakor je to storil pred leti že z izseljenskim duhovnikom Jožetom Kasteljem na Aconcagui in s Tončkom Pangercem na gori Paine še bolj na jugu Čila. Argentinske gore, po katerih hodijo tudi že številni slovenski

TOMAŽ KRALJ

Rodil se je leta 1939 v Gorici. Njegov oče je bil pokojni voditelj Slovenec na Primorskem dr. Janko Kralj, njegova mati je pa ga. Anica Kraljeva, zvesta pomočnica pri napornem delu svojemu možu pod fašisti na Goriškem, znana javna delavka že v domovini in med Slovencev in izseljenstvu. Med drugimi je urednica zaglavja Žena in njen svet v Svobodni Sloveniji. Ko je zgodaj izgubil očeta, je zanj, za brata in hčerki skrbel mati, ki je z njimi prišla leta 1948 v Buenos Aires v Argentino. Tu je hodil v šolo. Gimnazijo je končal kot gojenec škofovega zavoda v Adrogeju. Nato se je vpisal na buenosairesko univerzo ter je na njej študiral zgodovino. Letos bi bil diplomiral, da se ni tako zgodaj zaključila njegova življenjska pot.

Bil je zdrav, krepak, dobro razvit slovenski fant. Prava podoba svojega pokojnega očeta dr. Janka Kralja. Bil je športnik. Igral je odbojko v Adrogeju, Moronu, Lanusu in Orlu in nogomet. Večkrat na teden je hodil tudi veslat v Tigre. Posebno pa je ljubil gore. Vsako leto je zahajal v Bariloche, kjer je poročena njegova sestra Lučka z znanim slovenskim športnikom in gornikom Francetom Jermanom. Še kot gimnazijec je veliko hodil po Tronadorju in drugih gorah. Bil je ponovno na tronadorskem vrhu Pico Argentino in na ledenikih. Lani je dosegel vrh Bonete. Svojo turo je opisal v letošnjem Zborniku Svob. Slovenije. Po Tomažu Kralju so že preje poimenovali tudi goro blizu Tronadorja Cabeza de Kralj (Kraljeva glava), ker je bil on skupno z Ivanom Arnskom prvi na njej.

Udeleževal se je tudi v izseljenskih organizacijah. Tako je bil večkrat — in tudi letos, odbornik Slov. kat. akademškega društva. Bil je tudi član SPD. Bil je zelo družaben. Rad je pel in pesmi spremljal s kitaro. Je tudi pisal. Tako v Zvezdaru, list adrogejskih dijakov, v Novo mladino in Mladinsko vez. Zlasti gorske črtice. Zadnji njegov članek je že omenjeni opis ture na goro Bonete v letošnjem Zborniku Svob. Slovenije. Pisal je prikupno s finim čutom za humorizem. V zadnjem šolskem letu je tudi poučeval zgodovino v II. letniku slovenskega srednješolskega tečaja.

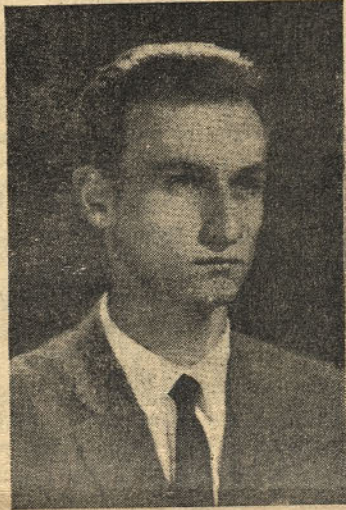
planinci, od katerih so se nekateri že povzpeli na tiste njihove vrhove, na katerih pred njimi še ni bilo nikogar, so jim pripravile zemsko bivališče v čistem snegu in ledu. V njem bosta čakala vstajenja. V njun skupni grob bo pa vedno zahajala topla misel slehernega slovenskega človeka, ki bo kdaj hodil po bariloškem Tronadorskem gorovju. Pa ne samo tam. Spomin nanju bo med slovenskimi izseljenci ostal vedno živ. Vsi se bomo spominjali teh dveh mladih in dobrih fantov, ki sta nas tako prehitro zapustila, ko bi nam lahko še toliko nudila in pomagala graditi še naprej lepšo in srečnejšo bodočnost tako slovenski izseljenski skupnosti, kakor tudi slovenskemu narodu v domovini.

Mlada sta bila, pa sta bila že sredi vsega dogajanja v slovenski skupnosti. Zato je njuna izguba tako boleča, zato je tako trd udarec, ki nas je vse zadel. V tej žalosti, ki nas vse navdaja, iščemo tolažbe in veri. Ker verujemo, da se na svetu nič ne zgodi brez božje volje, je tudi ta izguba Tomaža Kralja in Boža Vivoda v božjih načrtih.

Njun spomin bomo pa vsi ohranjali najlepše s tem, če bomo za slovensko skupnost in slovenski narod delali z enako nesebičnostjo in požrtvovalnostjo, kakor sta to delala Tomaž Kralj in Božo Vivod.

Njuna zunanja življenjska podoba za tiste, ki ju doslej še niso poznali, je pa naslednja.

BOŽO VIVOD

Rodil se je januarja meseca leta leta 1942 v Ljubljani kot sin inženirja Avgusta Vivoda in ge. Ive roj. Pregelj, znane delavke v še predvojni Orlovski organizaciji, pa tudi med nami v izseljenstvu, kjer je za razne rajalne nastope pripravila že prenekatero rajalno točko in simbolično vajo. Inženirja Vivoda zlasti dobro poznajo tisti slovenski izseljenci, ki so bili v italijanskih taboriščih Monigo, Servigliano in Senigallia, kjer je za slovenske begunce skrbel kot predsednik taboriščnega odbora.

Rajni Božo Vivod je z materjo ter bratom Tinotom prišel v Argentino leta 1954. Vsi so najprej živeli v Comodoro Rivadavia, kjer je bil tedaj ing. Vivod v službi. Tam je rajni Božo tudi začel hoditi v šolo. Tudi on je bil dober športnik ter je zasedel v skoku v višino celo drugo mesto v tekmovalju kolegijev iz vse države v Mendoza. Bil je tudi izvrsten plavalec. V tej športni panogi prvak v Comodoro Rivadavia. Po prihodu družine v Buenos Aires je nadaljeval srednješolske študije kot gojenec škofovega zavoda v Adrogeju, pozneje pa je študiral na univerzi inženirjo. Tudi v Buenos Airesu je v športu dosegal lepe rezultate, zlasti v odbojki.

Rajni Božo Vivod pa ni bil samo dober športnik, ampak tudi odlični gledališki igralec. Nastopal je že v Adrogeju, pozneje pa pri vseh akademijah, ki so jih prirejali Adrogejčani, slovenski mladinski organizaciji ali akademsko društvo. Sodeloval je tudi pri vseh igrah, ki jih je postavilo na oder v Slovenski hiši Slovensko gledališče. Zadnji njegov gledališki nastop je bil v Eliotovem Umoru v katedrali. V Adrogeju je bil urednik zavodskega lista Zvezdar. Pisal je pesmi in prozo ter jih objavljaval v Mladinski vezi.

V slovenskih izseljenskih organizacijah se je vidno in učinkovito udeleževal. Tako je bil pri Slovenski fantovski zvezi športni referent, pri Slovenskem katoliškem akademskem društvu večkrat odbornik, blagajnik in tajnik, letos pa je po odhodu predsednika vodil SKAD kot začasni predsednik. Bil je tudi član SPD.

Tudi Božo Vivod je bil navdušen planinec in velik ljubitelj gora. Zato je

bil že večkrat v Bariločah in tudi na Tronadorju. Na tej gori je v ledeniku dobil tudi prezgodnji grob.

Kot povedo gornji podatki, sta bila oba še zelo mlada. Boga sta imela rada in Bog ju je imel rad. Zato ju je tudi povabil k sebi sredi cvetoče mladostne pomladi, da bosta ob njem uživala večno Lepoto in Srečo. Z božje bližine bosta bdela nad usodo svojih dragih, ki sta jih pustila v žalosti na zemlji, jih tolažila z zavestjo, da sta, čeprav mlada, izpolnila božje poslanstvo na svetu.

Slovenski narodni dom v Torontu

Izvirno poročilo Sv. Sloveniji

Toronto, 6. februarja
V zgodovini slovenskih naseljencev v Kanadi je bila popisana nova stran. Kdo je pisal njene vrstice? Slovenska zvestoba in pridnost; ti dve sta postavili v Torontu narodno-kulturnemu delu vidno središče — SLOVENSKI DOM. Pred dobrimi enajstimi leti sta ista zvestoba in pridnost zgradili prvo slovensko svetišče, znamenje slovenske vernosti; pred petimi leti drugo versko središče. Kakor je narekovala potreba in lestvica vrednot, tako je odgovarjala ljubezen do vsega lepega in velikega.

29. januar bo ostal za Slovence v Torontu narodni praznik. Ta dan leta 1966 so odprli in blagoslovili svoj narodni dom. Slovesnost je bila sicer kratka, a lepa. Udeležba rojakov in drugih gostov odlična. Dom, čeprav prostoren in velik, za to slavlje ni mogel sprejeti vseh, ki so prišli k slovesnosti. Vsi prostori v mali in veliki dvorani so bili zasedeni.

Ob pol osmi uri zvečer so častni gostje zasedli dolgo mizo v ospredju dvorane. Vodja omizja in večera, mladi slovenski odvetnik g. Karel Vipavec je začel program. Besedo je dal predsedniku „Društva Slovenski dom“, g. L. Dolencu, ki je spregovoril sledeče besede:

„Slovenke in Slovenci! Naložena mi je lepa in častna naloga, da v imenu odbora in članov odprem in svojemu namenu izročim prvi slovenski narodni dom v Torontu, ki naj bo vidno središče narodno-kulturnega dela med nami. Da bi Bog dal tej ustanovi dolgega in uspešnega življenja, zato prosim uradnega zastopnika Cerkev, našega župnika preč. g. Prebila, da za Slovenski Dom pomoli in ga blagoslovi, da tako izpolnimo stari slovenski pregovor, ki pravi: Z Bogom začni vsako delo, da bo dober uspeh imelo.“

Blagoslovitev doma

Pred mikrofonom je stopil župnik župnije Marije Pomagaj v spremstvu prof. ž. g. L. Ambrožiča. V svojem kratkem narovoru je čestital vsem, ki so za dom delali in ga dokončali. Izrazil je željo, da bi res dosegal tiste plemenite namene, za katere je bil postavljen. Po nagovoru sta oba g. duhovnika zmolila za blagoslov prostorov predpisane molitve v slovensčini. Blagoslovu je sledila molitev pred večerjo.

Slavnostna večerja

Gospo so pod vodstvom ge. Hacetove pripravile okusno in obilno večerjo, ki so jo med zbrane goste razdelili fantje in dekleta. Čeprav je bilo treba postreči blizu 400 gostov, je bila postrežba in večerja sama končana v približno eni uri. Ves čas je bilo med gosti pristržno razpoloženje, k čemur so pripomogle tudi lahke melodije, ki so se razlegale po dvorani. Zanje je poskrbel g. F. Jereb, ki je imel na skrbi tudi vse zvočne naprave. On ni samo priznan

Pozdravi in čestitke

Po večerji je najprej povzel besedo vodja večera g. Karel Vipavec. V angleščini je na kratko obrazložil pomen slovenskega doma, slovenski značaj in slovensko kulturno prizadevnost. Nato je pa predstavil omizje častnih gostov. Od drugih narodnostnih skupin so bili navzoči: Latvijec Mr. N. Amber, Makedonca Mr. in Mrs. Philips, Čeh Mr. J. Brousek, župnik hrvatske župnije ž. g. C. Kamber, župnik ukrajinske župnije Presv. Evharistije preč. g. J. Szyota. Kanadske oblasti so zastopali: Zvezno vlado Mr. P. S. Ryan P. M., pokrajinsko vlado Mr. R. J. Harris MPP, mestno upravo sta zastopala kontroler Mr. Archer QC in Mr. F. Beaves z gospo. Slovenci, ki so sedeli za mizo častnih gostov so bili: Predsednik NO za Slovenijo dr. Miha Krek, župnik fare Marije Pomagaj preč. g. A. Prebil in preč. g. J. Časl, prof. preč. g. L. Ambrožič, pred-

Dragi Tomaž in Božo, počivajta v miru v ledenem grobu na Tronadorju. To Vama iz vsega srca želi vsa slovenska izseljenska skupnost, ki z vso bridkostjo tudi sočustvuje z Vajinimi tako hudo preizkušenimi starši, bratoma ter sestrami in ostalimi sorodniki.

Vidva pa pri Bogu za vse nas molita in prosita Boga, da bi bilo delo, ki ga na zemlji opravljamo za slovenski narod, blagoslovljeno in bi se skrajšalo trpljenje narodu v domovini, da bi mogel čimprej znova zaživeti v resnični svobodi.

sednik „Društva Slovenski dom“ g. L. Dolenc, podpredsednik g. ing. F. Grmek z gospo in g. P. Markeš, ki je imel slavnostni govor.

Predstavniki oblasti so v kratkih besedah čestitali Slovincem, da so si zgradili tako lep dom. Obenem so prinesli pozdrave predsednika vlade iz Ottawe, ministrskega predsednika ontarijske vlade, ter mestnih oblasti. Vsi so tudi obljubili svojo pomoč slovenski skupini pri njenem nadaljnjem razvoju. Najlepši pa je bil brez dvoma pozdrav predsednika NO za Slovenijo dr. Mihe Kreka, ki se je zahvalil torontskim Slovincem za vse njihove napore za ohranitev slovenskih tradicij, ki znajo in so znali neprestano premagovati ovire in težave. Zato hodijo od uspeha do uspeha. Pozdravni nagovori so bili sprejeti z navdušenjem.

Slavnostni govor

Kot zadnja točka uradnega dela večera je bil slavnostni govor g. Petra Markeša. Govornik je v začetku orisal kratko zgodovino zamisli in dela, ki je pripeljala do ureditve in do blagoslovitve Slovenskega doma. V drugem delu je nakazal, kaj naj dom za Slovence v Torontu pomeni, „da bi bili kot slovenska skupnost živa in delujoča celica moderne kanadske družbe, slovenski kamenček v kanadskem mozaiku, a istočasno kot živ del slovenske narodne skupnosti“. V tretjem delu govora pa je bil naslikan Slovenski dom, kakršnen naj bi bil po zamisli tistih, ki so idejo o domu spočeli in jo realizirali. „Pod to streho“, je dejal govornik, „nismo ne novi, ne stari ne najnovejši naseljenci, pač pa smo vsi samo Slovenci, svobodni Slovenci, ki krščansko mislimo in živimo.“

BRALI ŠMO

V Jugoslaviji se marksizem skupno z gospodarstvom potaplja v močvirje

Pod gornjim naslovom je Joliet Herald-News prinesel dne 5. januarja t. l. uvodnik izpod peresa Dimitru Danielopol-a, ki ga v prevodu ponatiskujemo.

WASHINGTON — „Jugoslovansko gospodarstvo se počasi pogreza v močvirje, a Titov režim ne ve rešitve“, je izjavil US strokovnjak v jugoslovanskih zadevah. „To lahko berete v njihovem lastnem časopisju.“

„Vlada je odločena ostati na oblasti, toda ugotavlja, da marksistična načela niso za nobeno rabo. Vse skupaj je zmešano.“

Raziskovalci jugoslovanskih časopisnih poročil kažejo, da prominentni komunistični pisci sami pozivajo vlado in ljudstvo, naj spremeni celotni način življenja. Težave so se začele, ko je Titu spodletelo prisiliti odporne kmetijske lastnike zemlje v kolektive, pa je namesto tega skušal mnoge med njimi zvažiti s kmetov v mesta in tovarne. Mislil je, da bo s tem zlomil kmetijski odpor. Namesto tega se mu je nagromadil negibljiv rezervoar nenvezanih in neporabnih delavcev, ki so postali zavora v industriji. Preteklega junija je Titov režim odredil reformo, ki zahteva odpust stotisočev takih delavcev. Kje jih zopet zaposliti? Morda bi jih bilo mogoče prepričati, naj se vrnejo na kmetije, toda večina je to odklonila.

Na drugi strani so delavski sveti, ustanovljeni pred 15 leti, odklonili, da bi glasovali za odpust svojih delavskih tovarišev. Načrt reforme je običaj, tovarne pa med tem nadalje izgubljajo denar. Kmetijstvo nadalje zaostaja za potrebami in položaj očitveno zavzema obseg krize.

„Jugoslavija mora uravnati svojo produkcijo, se odmakniti od komunističnega protekcionizma in priti na svetovno tržišče na osnovi tekmovanja (kompeticije)“, je nedavno zapisal nek dopisnik iz Beograda.

ARGENTINA

Sprememba zakona o sindikalnih združenjih, ki je doslej omogočal peronistom, da so imeli vso moč v večini sindikatov in tudi v Glavni delavski konfederaciji, je bila doslej vedno na dnevnem redu. Zahtevali so jo demokratski sindikati in demokratske politične stranke spričo zlorabljanja enotnih sindikatov s pripadniki članov različnih političnih mišljenj za peronistične politične cilje. Enotni sindikati razpolagajo z velikimi denarnimi skladi, zlasti Glavna delavska konfederacija.

Spričo najnovejših dogodkov v CGT, kjer se je v zadnjem času bil srdit boj med dvema vodilnima peronističnima sindikalistoma Vandorjem in Alonsom, je vlada izdala spremembe zakona o sindikalnih društvih. Z njimi je objavila določila, ki odločno prepovedujejo izrabljanje sindikatov v politične namene, uvedla pa tudi strogo državno kontrolo nad vsem denarnim poslovanjem in denarnimi skladi delavskih sindikatov, zlasti še Glavne delavske konfederacije.

Objava vladne odredbe o spremembah in dopolnilih zakona o sindikatih je zadela med peronističnimi sindikati in političnimi skupinami na ogorčene proteste. Tako Vandoristi, kakor Alonsosjevci napovedujejo, da bo šel sedaj boj „za delavske in sindikalne pravice“ do vseh posledic in se bo delavstvo

mo.“ V tem domu naj si podajajo roke slovenski rodovi. Zaključil pa je svoj govor s pozivom enega izmed Janezov 20. stoletja: „Ne sprašujemo se, kaj bom imel od doma, temveč kaj bom domu dal.“

Prosta zabava

Ko se je poleglo navdušeno ploskanje, so v dvorano prirajale mlade deklice v narodnih nošah in so ob spremljavi harmonike zaplesale lep naroden ples, kakor jih je naučila ga. Kokaljeva. S veseli del večera. Godba Slavčkov pod tem so dale znak, da je prišel čas za vodstvom gg. Lovšina in Božička je dobila prvo besedo in na valovih poskočnih melodij je zaplavalo po dvorani veselje.

Tako so tudi Slovenci v Kanadi dobili svoj narodni dom, ki jih bo družil, ker hoče biti resnična podoba slovenskega družinskega doma, ki hrani toploto in dobroto za vse otroke, kakor je zapisal pisatelj Karel Mauser.

Novice iz Slovenije

Mohorjeva družba v Celju je za leto 1965 poleg običajnega koledarja izdala še naslednje knjige: dr. Antona Trstenjaka „Če bi še enkrat živel“. Knjiga je nastala na podlagi 5000 vprašalnih pol, ki so bile razposlane raznim ljudem. Tretjo knjigo je napisal dr. Stanko Cajncar. Je to 116. zvezek Mohorjevih večernic, v katerem je objavljena povest „Križnarjevi“. Četrta knjiga je nova kuharska knjiga Ivana Ivačiča. Na 224 straneh so objavljena navodila za pripravljane najrazličnejših jedil.

Da pod komunisti tiskovne svobode ni, zgovorno dokazuje Koledar celjske Mohorjeve družbe, ki za koledarskim delom, nima niti enega članka, ki bi pričal, da je to knjižno izdajanje bratovščine, ki jo je ustanovil škof Anton Martin Slomšek. Ni nobenega članka, ki bi govoril o Bogu, o življenju kat. Cerkve, o delovanju slovenskih škofov in vernikov. Zato pa je polno gradiva o delovanju sedanje komunistične tiranske oblasti.

Prihodnje leto bo Mohorjeva družba izdala 5 knjig: Koledar, večernice, žrtice prof. Lipičnika ter aktualni knjigi „Smisel življenja“ dr. Janeza Janžekoviča ter Poslednja kuga (rak) dr. Jožeta Žitnika.

Dr. Niko Kuret bo prejel za svoja narodopisna dela letošnjo Herderjevo nagrado 10.000 švicarskih frankov, za katero prispevata sredstva Goethejeva ustanova v Baslu ter ustanova F. V. S. v Hamburgu. To nagrado bodo poleg dr. Kuretu podelili še šestim drugim evropskim kulturnim delavcem „za pospeševanje kulturnih zvez z Vzhodno in jugovzhodno Evropo“.

Na ljubljanski občini ob razpravi o osnutku generalnega urbanističnega načrta Ljubljane ugotavljajo, da je na mestnem področju vedno večje tevilo „črni gradenj“. Občinski odborniki so navajali, da „urbanistično planiramo za več desetletij naprej, v praksi pa te plane sproti kršimo do take mere, da je ogrožen že sam smisel planiranja“. Priznali so tudi, da je vzrok za tako veliko povečanje črnih gradenj v tem, ker poceni stanovanja sploh ni mogoče dobiti, „občine pa tudi kljub vsem priporočilom niso organizirale zemljišč za individualne stanovanjske graditelje. Zasebno pobudo graditev hromi tudi pretirani visoki komunalni prispevek, s katerim smo tej generaciji graditeljev naložili vsa bremena, katerih sadove bo uživalo še nekaj naslednjih, bogatejših generacij“.

Papež je imenoval za bulo za kanonika Codellijeve ustanove pri ljubljanski stolnici dr. Ivana Merlaka, biv. župnijskega upravitelja v Litiji. — Za nove predavatelje na teološki fakulteti v Ljubljani so pa bili imenovani: Za katehetiko in pedagogiko dr. Valter Dermota, salezijanec, dosedaj kaplan na Rakovniku; za liturgiko dr. Marijan Smolnik, študijski prefekt v bogoslovnem semenišču v Ljubljani in za moralno bogoslovje dr. Stefan Steiner, dosedanja stolni kaplan v Mariboru.

V počastitev prve jugoslovanske razstave v Beogradu leta 1904 je bila v Ljubljani razstava del, ki so bila razstavljena na tedanji razstavi v Beogradu. Od slovenskih umetnikov so bili zastopani A. Ažbe, Rihard Jakopič, Ivan Grohar, Matija Jama, Maksim Gaspari, Matej Sternin, Ivan Vavpotič, S. in H. Šantelj, Hinko Smrekar, Gvido Birola in drugi.

Teološka fakulteta v Ljubljani je izdala že pred nekaj meseci „Bogoslovni vestnik“, ki je pred vojno izhajal od leta 1921 do 1944. Prvi snopič obnovljenega „Vestnika“ obsega št. 1-2 letnika XXV in ima 190 strani velikega formata. V začetku januarja pa je izšla št. 3-4. V prvi številki je med drugim dr. Vilko Fajdiga napisal v obliki kronike delo teološke fakultete v letih 1945 do 1965.

V Ljubljani je umrl v 81. letu starosti operni in koncertni pevec ADO DORIAN. Po končanih študijah prava in glasbe v Grazu in na Dunaju ter krajšem pravniškem službovanju je nastopal kot tenorist na opernih odrih v Ljubljani, Zagrebu, Pragi, Dunaju, Grazu, Berlinu, Hamburgu, Kasslu, Leipzigu, Stuttgartu, Baslu, Koebenhavnu in drugod. Nastopal je v vseh važnejših lirskih tenorskih vlogah. V zadnjih letih je bil profesor na Akademiji za glasbo.

V Trbovljah so imeli razstavo krompirjevih sort. Razstavljenih je bilo 400 vzorcev krompirja.

Umrli so. V Ljubljani: Slavko Amon, Franc Prošek, krojač, Karel Mulec, šofer, Luiza Zickero, Alojz Cvar, upokojenec, Franc Osredkar, žel. premikač, Ivana Merhar roj. Habjan, Avgust Bukovec, Zdravko Hribnik, Julijana Rajmer roj. Wostner, učit. v p., Franc Kukman, Irma Podkrajšek roj. Kessler, upokojenka, Justina Klačak, Janez Kerzar, Minka Grebenc, upok., Stanislav Krivec, Franc Tos, direktor Ekonomske srednje šole v p., Olga Završan, Frančiška Jesih roj. Švigelj, Anton Šebenik in Alojz Pahor, dolgoletni organist v Metliki, Alojzija Gerdina v Celju, Stanko Bren, tekstilni tehn. direk. v p. v Šmarju pri Jelšah, Viktor Škrj v Ilirski Bistrici, Albin Lampič, krojaški mojster v Črnučah, Marija Škofic roj. Avbelj v Mengšu, Ana Pavšič roj. Butala v Snečjem vrhu, Ana Peclaj, pos. na Vrhniku, Frančiška Vesel roj. Jemec v Moravčah, Tone Pekovec v Bohinju, Albin Jezovšek, biv. mesar v Mestinju, Josip Ajdišek v Zagrebu, Ivan Slavec, poštini inspektor v p. v Struževem, Janez Žnidar, pos. v Nomnju, Janez Švab v Krškem, Albert Starčič, gradbeni tehnik v Portorožu, Franc Burgar v Vodica, Slavko Kobe, ekonomist v Celju, Henrik Hrobat v Zidanem mostu, Drago Doblšek v Prevaljah, Marjeta Bile, vdova po organistu na Brezjah, Ignac Pušl, upok. v Zalcu, Jeroka Flander roj. Zamrnik c Predvoru in Ivan Mak, dolgoletni župnik v Brezmem ob Dravi.

SLOVENCIV ARGENTINI

BUENOS AIRES

Slovenska podjetnost

Med slovenskimi naseljenci, ki so po drugi svetovni vojni prišli v Argentino, jih je že kar precej, ki so se v novi državi tudi gospodarsko uveljavili. Med takimi je tudi g. Luka Milharčič, trgovec s pohištvo v mestu Ezeiza, provinca Buenos Aires. V trgovini mu je bil v veliko pomoč njegov sin Luka. Ta je skupno s svojim očetom povabil v soboto 12. t. m. slovenske in argentinske goste, da z njima prežive večer ob otvoritvi nove trgovine s pohištvo — „MUEBLES LUKY“ na avenijski 25 de Mayo 136 v mestu Spegazzini malo naprej od Ezeize. Vseh gostov je bilo okoli 350 do 400. Med njimi so bili občinski svetovalci iz Ezeize, predstavniki vsega krajevnega gospodarskega življenja, iz Buenos Airesa pa lastniki tovarn in trgovin s pohištvo.

Pogled na novo slovensko trgovino s pohištvo je bil v resnici lep. Velik trgovski prostor je s finim žutom za lepoto uredil g. Janez Gorjup, ki je imel na skrbi vsa mizarska in ostala dela, električno napeljava je pa izvedel g. Jože Zupanc. Lokal je bil že ob otvoritvi založen z najmodernejšim in najfinjšim pohištvo. Številni gostje so si ogledovali lepe nove moderne spalnice, obednice, kredence, pisalne mize, kuhinjsko opremo, fotelje, zofe, televizorje, mešalnike, čistilnike, radiokombina-de itd. Prav tako opremo za nerjavečega jekla. Kakor je že v oglasu povedano, sta Milharčiča, oče in sin, slovenskim gostom zatrjevala, da imajo rojaki pri

njima, t. j. v obeh trgovinah, še posebej ugodnosti pri nakupih bodisi z dolgoročnim odplačevanjem obrokov, ki jih vsak premore, bodisi z izrednimi popusti pri takojšnjem plačilu. Zlasti dekleta in fantje, ki mislijo na ustvaritev družinskega življenja in novoporočenci bodo lahko prišli brez velikih težav do lepega pohištva, ki bo samo povečalo njihovo srečo v lepo opremljenem domu.

Za vse goste je bila pripravljena naravnost bogata pogostitev. Argentinski gostje zlasti niso mogli prehaliti dobrot, ki jih je pripravljala na računju s svojimi pomočniki in pomočnicami g. Pavel Čibej.

G. Milharčiču, očetu in sinu, k otvoritvi novega trgovskega lokala iskreno čestitamo ter jima želimo vso srečo in obilo božjega blagoslova.

Osebnosti

Družinska sreča. V družini Petra Šerjaka in njegove žene ge. Vide, roj. Spreitzer iz Floride se je 5. februarja rodil sinček. Srečni družini naše čestitke.

Poroke. V cerkvi Marije Kraljice v Slovenski vasi v Lanusu sta se pretekli teden poročila g. Andrej Goljevšek in Milka Burja, oba člana krajevnih mladinskih organizacij in vneta pevca pri cerkvenem zboru. V Berazategui sta se poročila g. Jože Kljun in gdč. Antonija Širclj. V cerkvi Marije Pomočnice v Ramos Mejiji g. Ciril Selan in gdč. Marija Ris, v Mendozii pa g. Peter Bajda in gdč. Ivanka Krvina. Novoporočencem iskreno čestitamo ter jim želimo vso srečo in obilo božjega blagoslova.

SLOVENCIP SVETU

AVSTRALIJA

V Svob. Sloveniji z dne 27. januarja berem, da ste v Buenos Airesu na sestanku zaupnikov SLS obsodili grdo pisanje melbournskega Slovenskega vestnika z dne 23. septembra 1965 o pok. Narteju Velikonji.

Prav ste storili. Mi smo to že prej ker smatramo, da smo protikomunistični izseljenci dolžni braniti čast tako odličnega slovenskega javnega delavca in pisatelja, tako načelno trdnega in odločnega borca proti komunističnemu nasilju kot je bil pok. Narte Velikonja.

Gotovo vas bo zanimalo, da je Slovenski vestnik prav s tem grdim napadom na Velikonjo zaključil svoje izhajanje. Prej je Vestnik izdajalo melbournsko Slovensko društvo kot razmnoženo. Pozneje so se dobili skupaj Kapušin, Kodrič in pesnik Pribac. Društvo so pregovorili, da je dalo list tiskati in so ga pošiljali Slovincem po vsej Avstraliji. Stroški pri izdajanju lista so bili seveda dosti večji kot dohodki. Izgube je moralo kriti društvo. Ko je pa list začel objavljati stvari, s katerimi se društvo ni strinjalo, nezadovoljstvo je bilo zlasti zaradi pisanja dunajskega Detele, enega od izdajateljev tržaškega Mosta — njemu pripisujejo tudi napad na Velikonjo — je prišlo do javnih preklicev. Največja taka napaka pri listu je bila prav omenjeni napad na Velikonjo. List je moral prenehati izhajati. Društvo je pa nato pod drugim uredništvom začelo spet izdajati razmnoženo za svoje člane. Omenjena trojica Kapušin, Kodrič in Pribac je tedaj napovedala, da bo začela z novim listom z imenom Zarja. Pa je doslej ostalo le še pri napovedi, kajti Zarja je prej zašla, predno je sploh všla.

Kot zanimivost vam tudi sporočim, da je pesnik Pribac zatrjeval, da je našel Boga, odkar je v izseljenstvu, ni pa našel kat. Cerkve. Nasprotno. Pred meseci je „uradno“ sporočil p. Baziliju, slovenskemu dušnemu pastirju v Melbournu, da „izstopa iz kat. Cerkve, v kateri je bil nevede in zoper svojo voljo krščen“.

Poslal sem vam te informacije, da boste imeli pravo sliko o tistih, ki so zagrešili tako grd napad na pok. Velikonjo. —ro

OBVESTILA

Seja učiteljskega sveta mladinskega odseka Zedinjene Slovenije bo zadnje sredo, 23. februarja, ob 19 v Slovenski hiši. Vabim vse učne moči. — Referent

Otvoritvena šolska maša ob pričetku novega šolskega leta bo za vse slovenske tečaje v nedeljo, 6. marca, ob 16. Po službi božji nastop slov. tečaja škofa dr. Gregorija Rožmana iz San Martina. Otroke, starše in vse prijatelje mladine vabi učiteljski zbor. — Opozorjamo že sedaj, da bodo imeli zaradi omejenega števila pri vpisu v prihodnje otroško kolonijo prednost obiskovalci slovenskih tečajev.

Društvo Slovenska vas priredi za pustno nedeljo prosto zabavo z raznimi odskrimski točkami s pričetkom ob 18. Rojaki vabljani!

V nedeljo, 6. marca t. l. bo v društvenem domu ob 14.30 13. redni letni občini zbor društva Slovenska vas. V primeru, da občini zbor ob napovedani uri ni sklepečen z nadpolovično večino, bo eno uro pozneje ob vsaki udeležbi članov.

Sv. maša za pogrešana Tomaža Kralja in Boža Vivoda bo v soboto, 19. februarja ob 19.30 v Slovenski kapeli. — Sledi spominski sestanek. Vabi SKAD.

Sestanek SKAD-a v spomin pogrešanih članov Boža Vivoda in Tomaža Kralja bo v soboto, 19. februarja ob 19.30 s sv. mašo. Lepo vabljani ani in prijatelji.

Odbor Našega doma v San Justu sporoča članom, da bo v nedeljo, 27. februarja, po slovenski maši izredni članski sestanek. Ker bo na dnevnem redu razprava o zelo važni odločitvi za bodočnost Našega doma, odbor Našega doma naproša vse člane, da se izrednega sestanka gotovo in polnoštevilno udeležijo. Odbor.

Zrno do zrna pogača. kamen na kamnu palača. — Kdo naj ga plača? Sodeluj pri gradnji Slomškovega doma!

Agitacija za volitve na Pristavi je v teku. Kandidatka za županjsko mesto in oba kandidata, napenjajo vse sile za zmago.

Zenska stranka vodi agitacijo pod geslom „gospo, gospodične in vdove Pristave, združite se!“

Moška: „Le pogumnim se sreča nasmehe.“

Opreznejši: „Boljša je pamet kot žamet.“

Takoj po volitvah bo župan ali županja slovesno ustoličen po starih slovenskih navadah.

Mladina bo poskrbela za zbor mas-kar in za sprevid pusta do krematorija. Za mlade so pripravljene poskočni plesi, za starejše pa kakšen pohleven valček. Nasvidenje v nedeljo.

PO ŠPORTNEM SVETU

Svetovnega hokejskega prvenstva, ki bo marca v Ljubljani, Zagrebu in na Jesenicah, se bo udeležilo predvidoma 23 držav, kar pomeni nov rekord udeležb na svetovnih prvenstvih. V Tameru jih je bilo 17, v Stockholmu 21 in v Lausanni 20.

Za svetovno košarkarsko prvenstvo 1970 se potegujeta Ljubljana in Praga. Decembra je bil v Ljubljani glavni tajnik FIBA. Ogleдал si je prostore športne dvorane v Tivoliju, kjer bi bilo to prvenstvo.

Na mednarodni skalalni tekmi v St. Moritzu je 26. decembra zmagal Italijan Amioni s skokoma 84 in 85,5 m, kar je tudi novi rekord skalalnice. Oman je bil 11. s skokoma 76 in 75, Giacomelli pa je bil 19. Pri mladincih je zasedel peto mesto Kranjčan Mesec s skokoma 73 in 74 m. Tekmovali so skakalci iz Italije, Švice, Poljske, Francije, Finske in Nemčije.

V Tirani v Albaniji je bilo sredi decembra VII. balkansko prvenstvo v košarki. Jugoslovanska ekipa, sestavljena predvsem iz novih igralcev, med njimi Slovenca Bassin in Hočevar, je osvojila že petič naslov balkanskega prvaka. Jugoslavija je premagala Turčijo s 87:73, Bolgarijo s 80:71, Romunijo s 67:59, Albanijo pa s 64:60. Za Jugoslavijo so se uvrstili Bolgarija, Turčija, Romunija in Albanija.

Hotel Lago VILLA RUMIPAL (SIERRAS DE CORDOBA)

Ljubomir in Daria Vučković

Lepa lega, 100 m od jezera evropska kuhinja, sobe s kopalnico.

Rezerviranje sob, direktno, prosimo z ekspresno pošto

- Pustna nedelja, 20. februarja
- Pustni torek, 22. februarja

PUSTNA ZABAVA v Slomškovem domu

- šaljivi prizori
- dobra postrežba
- poskočna glasba

Vsuk teden ena

KRIVCI ZA KLOBUKOM

Krivci za klobukom, nagelj rdeč v gumbnici. Taki smo mi fantje, domu in Bogu zvesti.

Krivci so poguma nam ponosno znamenje. Nagelj znak ljubezni vroče, kakor plamen je.

Tri stvari nam drage so kot pičkom šumni log in kot rožcam sonce: mati, domovina, Bog!

SLOVENSKI DOM - SAN MARTIN

vabi vse svoje člane in članice na

izredni občni zbor

ki bo v nedeljo, 27. februarja ob 9.30 v domu.

Dnevni red: 1. Odobritev načrtov in proračuna za povečavo doma; 2. sklepanje o ureditvi življenjskega zavarovanja vsega članstva.

Leopold Novak l. r. Franc Zorko l. r. predsednik tajnik

SPORED PUSTOVANJA NA PRISTAVI

v nedeljo 20. februarja

1. Začetek propagandnih govorov kandidatov — agitacija
2. Volilni golaž — „asado“ — volitve
3. Nagradno žrebanje
4. Ustoličenje župana
5. Občinska seja
6. Zažiganje pusta
7. Prosta zabava za mlade in stare. Dobra domača kuhinja — dobra pijača po zmernih cenah.

Slovenski dom v San Martinu

vabi vse rojake in rojakinje na

PUSTNO PRIREDITEV

ki bo na pustno nedeljo, 20. februarja

Pustni krofi, pečeni in ocvrti piščanci itd. Začetek ob 19
DOMAČA GODBA

Za varno naložbo denarja za ugodna posojila

vam je na razpolago

SLOVENSKA HRANILNICA z. z. o. z. (C. C. „S. L. O. G. A.“ Ltda.)

Bartolomé Mitre 97 in Moreno, Ramos Mejía
T. E. 658-6574

Uradne ure: ob torkih od 18—20
ob sobotah od 16—20

NAŠ DOM SAN JUSTO vabi vse rojake na

PUSTNO VESELICO

V NEDELJO 20. FEBRUARJA 1966

- Telečja pečenka
- Izvrstni krofi
- Čedlična pijača
- Šaljivi prizori
- Vesela glasba

Začetek ob 16

Slovenski dom v Carapachayu

ponovi na splošno željo dne 27. februarja 1966 ob 18

JALNOVO KMEČKO DRAMO

DOM

Režija: Albin Petelin

Scenenerija: Jože Korošec

Vstopnina: 1. vrsta 100.—, 2. vrsta 80.—, stojišča 50.— pesov; otroci v drugi vrsti in stojišču: polovična cena. — Vstopnice bodo na razpolago 2 uri pred pričetkom predstave pri blagajni v Domu. Rojaki prisrčno vabljani!

SLOV. DOM V CARAPACHAYU

vabi na

PUSTNO ZABAVO

v nedeljo 20. februarja

Na sporedu:

šaljivi nastopi — harmonika — ples
Kuhinja bo zadostno založena
s pustnimi dobrotami

Lepo vabljeni!

**PAKETE ZA VELIKO NOČ
IN DENAR**

najbolje in najceneje pošilja

JADRAN PAK

Calle Monte 2049,

višina Rivadavia 6400

(Omnibus 132 in Micro 223 do

Carabobo 700,

Uradne ure dnevno od 15—19.

Ob sobotah od 10—12.

Pismena naročila na

Zdenka Kalečak,

Casilla Correo 340, Buenos Aires

Vse pošiljke zavarovane!

Zahtevajte cenik!

Nad 50 tombol

200 činkvinov

in

100 kvatern

bo razdeljenih

v nedeljo,

13. marca

**NA VELIKI TOMBOLI V
SLOMSKOVEM DOMU**● Glavni tombolski dobitki
po izbiri:

- ali hladilnik „Bled“,
- ali estereofonični radiokombinado,
- ali televizijski aparat,
- ali moderen pralni stroj.

Dobitke je po znatno znižani ceni dal na razpolago g. Pavle Novak. Med ostalimi tombolami naj omenimo zaenkrat le nekatere kot: damska in moška kolesa, lepe preproge, utekočilnike, dekorativne fotografije itd.

● Kupite si tablice v predprodaji. Čim več jih boste kupili, tem večja bo možnost vaše sreče!

● Pred pričetkom klicanja in v odmorih prilika za ogled novih prostorov doma.

● Udeležite se prireditve sami, povabite pa še svoje znance in prijatelje! Naj doseže tombola čim večji uspeh in prispeva k gradnji slovenskega doma v Ramos Mejil!

Slovenski javnosti sporočam, da sem odprl novo slovensko

**TRGOVINO S POHIŠTVOM
MUEBLERIA LUKY**na Av. 25 de Mayo v kraju Carlos Spagazzini, prov. Bs. Aires, FNGR
Slovinci imajo poseben popust pri nakupu spalnic, jedilnic in vsega
ostalega pohištva.

Posebnost: Kompletne kuhinjske opreme v nerjavečem jeklu in Formica. Hladilniki, T. V. in vsi drugi hišni aparati na obroke ali pa z izrednim popustom.

Se priporoča in pozdravlja

LUKA MILHARČIČ-sin

Prijateljem in znancem sporočamo, da je v torek, 18. januarja, odšel na goro Tronador, odkoder se ni več vrnil, naš sin, brat

Tomaž Kralj

rojen leta 1939 v Gorici.

Bog, ki ve, zakaj je prerezal to mlado življenje, naj mu bo
dobri plačnik.

Molimo zanj!

Anica Kraljeva, mati.
Brat Aleš z družino.
Sestra Anica.
Sestra Lučka por. Jerman z družino.

Bariloche, Buenos Aires.

Zapustil nas je naš preljubi sin, brat in nečak

Božidar Vivod

Dvanajst let življenja mu je Gospod naklonil doma v Sloveniji, dvanajst v Argentini. V Bariločah se je lepo pripravil na pot v večno domovino. Tam bo našel to, kar je neutrudno iskal med nami: Resnico, Lepoto in Dobroto; in prejel plačilo za napore svojega mladega življenja.

Spominjajmo se ga v molitvi!

Ing. Avgust Vivod, oče
Ivana roj. Pregelj, mati
Tine Vivod, brat

Morón, Ljubljana, Maribor, Celje, Sevnica, Brežice, Madrid, Toronto

Sredi iskanja miru in lepote v bariloških gorah so jima opešale
mlade moči in sta ostala v objemu tronadorskih ledenikov naša pri-
jatelja in člana**Božo Vivod,**

študent inženjerije, tajnik in začasni predsednik;

Tomaž Kralj,

študent zgodovine, odbornik

V kratkem času sta opravila veliko delo, zato ju je Bog vzel,
da ob njegovi ljubezni uživata zaslužen plačilo in mir.
Buenos Aires, januarja 1966.

Slovensko katoliško akademsko društvo

Dr. FRANC KNAVS

ODVETNIK

Lavallo 1290, p. 12, of. 2, Capital

T. E. 35-2271

Uradne ure 17—20

Na telefonu tudi dopoldne

JAVNI NOTAR**Francisco Raúl
Cascante**

Escribano Público

Pta. baja, ofic. 2

Cangallo 1642 Buenos Aires

T. E. 35-8827

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare

Redactor: José Kroselj

Redacción y Administración:

Ramón Falcón 4153, Buenos Aires

T. E. 69-9503

Argentina

CORREO
ARGENTINO
Central B

FRANQUEO PAGADO

Concesión N° 5775

TARIFA REDUCIDA

Concesión N° 3824

Registro Nacional de la Propiedad

Intelectual No. 817.086

V cvetu mladosti sta po ljubezni do gorskih lepote dosegla uživanje večne Lepote naša prijatelja, sodelavca in člana

Tomaž Kralj in Božidar Vivod

Slovenska fantovska zveza

Buenos Aires, januar 1966.

Ko ju je mogočnost narave privabila na Tronador, je Vsemogočni odločil, da v njem prejmeta večni mir naša nepozabna prijatelja, nenadomestljiva sodelavca ter člana uredništva

Božo Vivod in Tomaž Kralj

Vdani v voljo božjo se ju spominjamo v molitvi.

Buenos Aires, januar 1966.

Mladinska vez

Ob zori svojih zemskih dni sta na gori Tronador omagala v borbi z nadmočno naravo in v ljubezni do nje naša člana, visokošolca, gospoda

Tomaž Kralj in Božidar Vivod

Za njuna nedohojena pota, za njune nedoživete čase, daj jima ob sebi, ljubi Bog, pokoj in radost večne pomladi.

Slovensko planinsko društva v Argentini

Buenos Aires-Bariloche, v januarju 1966.

Trdno in vdano je po dolgotrajnem trpljenju odšla po zaslužen plačilo naša dobra teta

Marija Kovačeva

učiteljica v pokoji

Pokopali so jo v ponedeljek, 10. januarja 1966, na pokopališču v Štepanji vasi.

Sveta maša zanjo bo v nedeljo, 20. februarja, ob 9.30 v kapeli Slovenske hiše.

Nečakinje

Tinka por. Fink in Marija por. Batagelj
z družinama in Katia**NAŠI**

Leto III.

Štev. 4

MLADINI

Urejuje: MARTIN MIZERIT

ČUDEŽNO ZDRAVILO

K Helenini mami je prišla na obisk sestra. Pogovarjali sta se o tem in onem in — kajpak — tudi o otrocih.

Mama je tožila sestri: „Oh, ta naša Helenca! Saj v šoli je še kar pridna bila in domače naloge je prav skrbno pisala. A domače delo — oh, to ji prav nič ne diši. Pometanje, pospravljanje, brisanje posode in kar takega — tega se brani, kar le more. Naredi že, naredi. Pa bolj zato, ker se boji mene in moje trde besede. A kadar ji kaj ukazem, zafrkne noske in potem „kuha rilec“, dokler ne skonča z delom in še malo čez!“
Helenci je bilo seveda hudo, ko je vse to — na skrivaj — slišala.

„Pa mama, mama me tako grdo toži,“ si misli Helenca in skoraj da ji uide jok.

Pa ji nekaj reče v srčecu: „Hm, Helenca, saj si res taka, kakor je povedala mama. Saj — če bi bila boljša, bi te mama gotovo pohvalila. Pa še kako rada. Tako pa...!“

In tisti glas v srcu ji ne da več miru: „Boljša moraš biti, Helenca, boljša!“

Treba je vedeti: nič kolikokrat je že sklenila Helenca, da se bo boljšala, a še vselej ji je spodletelo. Ampak — danes pa prav zares: mora postati drugačna! Samo kako? Pa ji pade pogled na podobo brezjanske Marije, ki visi na steni.

Oh, čudovita misel: vselej, kadar ji bo mama kaj ukazala, si bo mislila, da ji je ukazala sama božja mati Marija. Oh, potem bo pa že šlo, potem!

In je res šlo! Prvič je mami skoraj sapo zaprlo: Helenca je šla na delo brez „zafrknjenega noska“ in brez „rileca“. Potem se je pa kar navadila pridne Helence. Hvali je sicer ne dosti. A Helenca ji bere v oči, da je z njo zadovoljna.

Ce je tudi v tebi kaj nekdanje Helenine slabosti — lenobe — poskusi tudi ti njeno „čudežno zdravilo“. Prepričan bodi, da ti bo pomagalo!

Janko Samec:

OTROKOVA VEČERNA MOLITEV

Dan za okni sred večera
trudne že oči zapira.
Zvon nad molkom naših kož
svoj večerni spev ubira:
Lahko noč!

Nič za mano, oče, mati,
vama treba ni jokati,
saj ne grem kam daleč proč.
Samo malo hočem spati:
Lahko noč!

V snu, ki rahlo se mi bliža
in nad mano niža, niža,
duša en poljub še vroč
dahne na znamenje križa:
Lahko noč!

Poslovenil Mirko Kunčič

**Mizica, mošnjček
in krepelce**

(Nadaljevanje)

„Bog plačaj stotisočkrat, ljubi gospod sv. Peter, in naj se na vekov veke dobro imajo!“ se je hitela vsa srečna zahvaljevati žena. Stisnila je čudodelno mizico pod pazduho in se je jela od veje do veje spuščati navzdol.

Ženske so, kakor znano, silno radovedne. Tudi vrtnarjeva žena ni bila drugačna. Še preden je dospela do hišnih vrat, je položila mizico na tla in zašklicala v nestrpnem pričakovanju:

„Mizica, pogrni se!“

In — o čudo božje — mizica je bila res v hipu pogrnjena in obložena z dobrotami, ki jim vsem niti imena ne vem in kakršnih ne premore niti kraljevska miza ob najrazkošnejših pojedinah. Ocvrte piške, pečeni zajčki, masleni štručkli, mandeljnova torta, češpljevi cmoki in še to in ono — celo kranjske klobase niso manjkale in so s premilim glasom vabile: „Evo nas, izvoli!“

Na vso moč se je zavzela uboga žena. Z glasnim vzklikom: „O jedetno! O jedetno!“ je dala duška prekipevajočemu veselju...

Medtem se je vrnil tudi njen mož domov. Lahko si mislite, kakšne oči jo napravil, ko je zagledal to gostijo! Privoščila sta si do mile volje najslastnejših prigrizkov in še jima je ostalo, da bi se pet lačnih ljudi do dobra nasitilo.

Poslej sta vrtnar in njegova žena živela brez dela in skrbi kakor ptička na veji. Mastila sta se z božjimi dobrotami od jutra do večera. Nič drugega jima ni bilo treba reči kakor tri kratke besede: „Mizica, pogrni se!“ in sta vedno dobila, kar sta si zaželela.

2.

Minila sta dva meseca.

Vrtnar in njegova žena sta se v kratkem času za čuda spremenila: postala sta lepo okrogla, zdrava in rdeča. Nekega dne je vrtnar dejal ženi:

„To se mi nikdar ne zdi prav, da hodi pri tem izobilju tako razcapana okrog. Človek, ki tako gosposko je, kakor midva, mora biti tudi temu primeren oblečen. Splezaj še enkrat po storžu do nebeških vrat in prosí sv. Petra, naj nama podari še pest cekinov, da si bova nakupila vse potrebno.“

(Dalje prihodnjic)

PISAN DROBIŽ

Besedna uganka

Zlato sonce,

v soncu luna,

v luni hlebček,

v hlebčku Bog.

Izločilna uganka

Skopuh, brivnica, klanec, pozdrav, Rebeča.

Vzemi iz vsake besede po tri zaporedne črke. Dajo ti skupaj znan slovenski pogovor.

NAŠI PREGOVORI — O ŽIVALIH

Osel gre le enkrat na led.

Ples imajo miši, kadar mačke ni pri hiši.

Pes, ki ne laja, globoko zobe zasaja.

Tudi slepa kokoš včasih najde zrno.

Rešene uganke iz 3. številke

Besedna uganka: Studenec. — Skrit pogovor: Vzameš iz prvega pogovora prvo besedo, iz drugega drugo, iz tretjega tretjo itd. Dobiš: Vsak berač svojega malho hvali.